

**TASHKENT STATE
UNIVERSITY OF ECONOMICS**

VOLUME 7 / 2024

LABOR ECONOMICS

MEHNAT IQTISODIYOTI VA INSON KAPITALI

ilmiy elektron jurnali

**LABOUR ECONOMICS AND
HUMAN CAPITAL**

scientific electronic journal

2025 yil 1-son

Volume 4, Issue 1, 2025

**МЕХНАТ ИҚТISODIYOTI
VA INSON KAPITALI**
ISSN: 3030-3117

LABORECONOMICS.UZ

МЕХНАТ ИҚТISODIYOTI VA INSON KAPITALI

№ 1-2025

**ЭКОНОМИКА ТРУДА И ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ
КАПИТАЛ**

LABOR ECONOMICS AND HUMAN CAPITAL

“Mehnat iqtisodiyoti va inson kapitali” ilmiy elektron jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi (OAK) rayosatining 2023-yil 3-iyundagi 328/3-sonli qarori bilan ro‘yxatga olingan.

Muassis: “Mehnat iqtisodiyoti va inson kapitali” ilmiy maktabi.

Tahririyat manzili:

100066, Toshkent shahri, Islom Karimov ko‘chasi,
49 uy

Elektron manzil: ilmiymaktab@gmail.com

Jurnal web-sayti: www.laboreconomics.uz

Bog‘lanish uchun telefonlar:

+998998818698

Tahririyat Kengashi raisi:**(Chairman of the Editorial Board)**

Abduraxmanov Qalandar Xodjayevich, O'zFA akademigi

Tahririyat Kengashi a'zolari:**(Members of the Editorial Board)**

Toshqulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof.
Yusupov Axmadbek Tadiyevich, i.f.d., prof.
Sharipov Kongratboy Avezimbetovich, t.f.d., prof
Raifkov Kudratilla Mirsagatovich, i.f.d., prof
Xalmuradov Rustam Ibragimovich, i.f.d., prof
Umurzakov Baxodir Xamidovich, i.f.d., prof.
Nazarov Sharofiddin Xakimovich, i.f.d., prof.
Jumayev Nodir Xasiyatovich, i.f.d, prof.
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof.
Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof.
Zokirova Nodira Kalandarovna, i.f.d., prof.
Xudoyberdiyev Zayniddin Yavkachevich, i.f.d., prof.
Muxiddinov Erkin Madorbekovich, i.f.f.d., (PhD)
Xolmuxammedov Muhsinjon Murodullayevich, i.f.n., dots.
Amirov Lochinbek Fayzullayevich, i.f.f.d., (PhD), dots.
G'oyipnazarov Sanjar Baxodirovich, i.f.d., (DSc), dots.
Shakarov Zafar Gafarovich, i.f.f.d., (PhD)

Jamoatchilik Kengashi a'zolari:**(Community Council members)**

Bred Bodenxauzen (AQSh)
Jon Ankor (Buyuk Britaniya)
Odegov Yuriy Gennadevich (Rossiya Federasiyasi)
Keynz Miller (AQSh)
Sung Dong Ki (Koreya Respublikasi)
Masato Xivatari (Yaponiya)
Gerxard Feldmayer (Germaniya)
Eko Shri Margianti (Indoneziya)
Ahmed Mohamed Aziz Ismoil (Misr)
Rohana Ngah (Malayziya)
Sharifah Zanniyerah (Malayziya)
Teguh Dartanto (Indoneziya)
Nur Azlinna (Saudiya Arabistoni)
Muhammed Xoliq (Pokiston)
Alisher Dedaxonov (Toshkent)

Mas'ul muxarrir (Editor-in-Chief): G'oyipnazarov Sanjar Baxodirovich

Veb-administrator (Web admin): Musayev Xurshid Sharifjonovich

MUNDARIJA (CONTENTS)**MEHNAT BOZORI VA MEHNAT MUNOSABATLARI**

S.B.G'oyipnazarov	<i>Сунъий интеллектнинг меҳнат бозори ва иш билан бандликка бўлган таъсири</i>	5-16
I.A.Bakiyeva	<i>Барқарор иқтисодий ўсишни таъминлашда меҳнат унумдорлигини ошириш масалалари</i>	17-26
S.P.Qurbonov	<i>Mehnatga haq to'lashning eng kam miqdorining aholi unumli bandligini oshirishdagi ahamiyati</i>	27-36
O.Q.Xatamov T.T.Xalikov	<i>Raqamli texnologiyalar assosida oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarni bandligini ta'minlash mexanizmlarni takomillashtirish.....</i>	37-47
N.R.Saidov	<i>Ish o'rinlari barqarorligini ta'minlash: muammolar va istiqbollar</i>	48-55
F.O'.Masharipov	<i>Малакали кадрлар тайёрлаш мақсадида касбий таълимда халқаро таълим дастурларини жорий этиш</i>	56-70
S.Sh.Matkarimova	<i>Yoshlarga xorijiy tillarni o'qitish orqali mehnat bozorida malakali kadrlar tayyorlash: muammolar va yechimlar</i>	71-80
T.M.Bobojonov	<i>Yashil iqtisodiyotning ahamiyati va bandlik imkoniyatlari</i>	81-94

INSON KAPITALI

Ye.R.Kim	<i>Подходы к оценке состояния человеческого капитала в стране</i>	95-107
-----------------	---	--------

INSON TARAQQIYOTI

B.B.Mardonov J.S.Pardayev	<i>Таълим хизматларининг мохияти, ижтимоий-иқтисодий аҳамияти</i>	108-116
R.Z.Muxammadiyev	<i>Ўзбекистонда давлат тиббий суғуртаси: ютуқ ва камчиликлар</i>	117-126
Y.X.Turdiyeva	<i>Финансовая поддержка государственно-частного партнерства: новый взгляд на дошкольное образование</i>	127-133

KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH

G'.R.Adashov	<i>Роль показателя совокупного дохода в сокращении бедности в Узбекистане</i>	134-141
---------------------	---	---------

MIGRATSIYA

K.M.Habibullayev	<i>Yuqori malakali mutaxassislariga bo'lgan ehtiyojni baholash ko'rsatkichlari</i>	142-155
-------------------------	--	---------

INSON RESURSLARINI BOSHQARISH

O'X.Abdukarimov	<i>Ўзбекистон давлат фуқаролик хизмати тизимида инсон ресурсларини ривожлантириш: миллий тажриба ва замонавий тенденциялар</i>	156-165
------------------------	--	---------

S.S.Abdullayev	<i>Раҳбар ходимларнинг бошқарув фаолияти самарадорлигини баҳолашга бўлган илмий ёндашувлар</i>	166-178
-----------------------	--	---------

M.G'.Abdurazzoqov	<i>Strategik boshqaruvning mazmuni va uning ishlab chiqarish korxonalaridagi ahamiyati</i>	179-186
--------------------------	--	---------

TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH

M.X.Saidova	<i>Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlar tajribasi asosida biznes rivojlanish jarayonlarini statistik va ekonometrik tahlil qilish</i>	187-193
--------------------	---	---------

X.F.To'xtayeva	<i>Analysis of the transformation of employment in the tourist services market of Uzbekistan and the state of its regulation</i>	194-204
-----------------------	--	---------

Sh.S.Qorriyeva	<i>O'zbekistonda yashil moliyalashtirishni rivojlantirishning xorij tajribasi</i>	205-219
-----------------------	---	---------

O.R.Meyliyev K.X.Gofurova	<i>Raqamli transformatsiya bilan yashil moliyalashtirishning uyg'unligi</i>	220-231
--------------------------------------	---	---------

A.N.Kaxorova	<i>Sanoat tarmoqlarining tarkibiy tuzilishini takomillashtirishning nazariy asoslari</i>	232-239
---------------------	--	---------

N.O.Jumaniyazov M.Y.Umarov R.B.Otamurodov	<i>Fundamental issues of modern finance in the context of a green economy</i>	240-247
--	---	---------

M.T.Kurbonbekova Z.A.Xamidova S.B.Xujaxonova	<i>Qoraqolpog'iston Respublikasida milliy turizmni rivojlantirishda hunarmandchilikni o'rni (hunarmandchilikni rivojlantirish misolida)</i>	248-254
---	---	---------

U.U.Raxmatullayev	<i>O'zbekiston mintaqaviy iqtisodiyotida qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirishdagi muammolar</i>	255-264
--------------------------	--	---------

N.Sh.Dexkanova Y.F.Najmiddinov	<i>Sanoat korxonalarida energiya intensivligi va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili</i>	265-276
---	--	---------

MEHNAT IQTISODIYOTI VA INSON KAPITALI

ISSN: 3030-3117

<https://laboreconomics.uz/>

QORAQOLPOG‘ISTON RESPUBLIKASIDA MILLIY TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA HUNARMANDCHILIKNI O‘RNI (Hunarmandchilikni rivojlantirish misolida)

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna

e-mail: m.kurbonbekova@tsue.uz

Xamidova Zulfiya Ahmadjonovna

Xujaxonova Sitora Baxtiyor qizi

DOI: https://doi.org/10.55439/LEHC/vol2_iss1/a167

Annotatsiya. Ilmiy tadqiqot maqsadi Qoraqolpog‘iston Respublikasi turizm salohiyati ko‘rsatib o‘tilgan. Qoraqolpog‘iston Respublikasi milliy hunarmandchiligini rivojlantirishga qaratilgan takliflar berilgan. Xalqaro va ichki turizmni rivojlantirishga qaratilgan hukumat loyihalari tahlil qilingan bo‘lib, statistik ma‘lumotlar bilan taqqoslangan. Milliy hunarmandchilikni rivojlantirish mexanizmlari tahlil qilingan. Eng qulay turlar va resurslarga boy turizm shakllari misol qilib olingan. Qoraqolpog‘iston Respublikasida loyihalarni qo‘llash bo‘yicha kuchli, kuchsiz, zaif va imkoniyatlari tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar. Milliy hunarmandchilik, ichki turizm, iqtisodiyot, madaniy me‘ros ob‘yektlari, faol aholi oqimi, sayyohlik xarajatlari, tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar.

РОЛЬ НАРОДНЫХ ПРОМЫСЛОВ В РАЗВИТИИ НАЦИОНАЛЬНОГО ТУРИЗМА В РЕСПУБЛИКЕ КАРАКАЛПАКСТАН (НА ПРИМЕРЕ РАЗВИТИЯ НАРОДНЫХ ПРОМЫСЛОВ)

Курбонбекова Мохичехра Туробжоновна

Хамидова Зульфия Ахмаджоновна

Худжахонова Ситора Бахтиёр кизи

Аннотация. Целью научного исследования является демонстрация туристического потенциала Республики Каракалпакстан. Были высказаны предложения по развитию народных промыслов Республики Каракалпакстан. Проведен анализ и сравнение со статистическими данными государственных проектов, направленных на развитие международного и внутреннего туризма. Анализируются механизмы развития народных промыслов. В качестве примеров взяты наиболее доступные и ресурсоемкие виды туризма. Проанализированы сильные, слабые стороны, уязвимости и возможности реализации проектов в Республике Каракалпакстан.

Ключевые слова. Народные промыслы, внутренний туризм, экономика, объекты культурного наследия, активный поток населения, туристические расходы, организационно-экономические механизмы.

THE ROLE OF HANDICRAFTS IN THE DEVELOPMENT OF NATIONAL TOURISM IN THE REPUBLIC OF KARAKALPAKSTAN (A CASE STUDY OF HANDICRAFT DEVELOPMENT)

Kurbanbekova Mohichekhra Turobjonovna
Khamidova Zulfiya Akhmadjonovna
Khujakhonova Sitara Bakhtiyor kizi

Abstract. The purpose of the scientific research is to identify the tourism potential of the Republic of Karakalpakstan. Proposals are made to develop the national crafts of the Republic of Karakalpakstan. Government projects aimed at developing international and domestic tourism are analyzed and compared with statistical data. Mechanisms for the development of national crafts are analyzed. The most favorable types and forms of tourism rich in resources are taken as examples. The strengths, weaknesses, weaknesses and opportunities for implementing projects in the Republic of Karakalpakstan are analyzed.

Keywords. National crafts, domestic tourism, economy, cultural heritage sites, active population flow, tourism costs, organizational and economic mechanisms.

Kirish

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2022—2026-yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmonida belgilangan ko‘rsatkichlarga erishish hamda Qoraqalpog‘iston Respublikasining turizm salohiyatidan samarali foydalanish, ichki va xorijiy turizm bozorlari uchun hududning jozibadorligini oshirish, turizm, madaniy meros, madaniyat va san‘at sohalari infratuzilmasini yaxshilash, yangi turizm xizmatlarini joriy qilish, milliy hunarmandchilik mahsulotlari turlarini ko‘paytirish, sohada yangi ish o‘rinlarini yaratish maqsadida bir qancha dasturlar qabul qildi⁸⁴. Maqsad Qoraqalpog‘iston hududida xalqaro va ichki turizmni rivojlantirishdan iborat.

Qoraqalpog‘istonda milliy hunarmandchilikni rivojlantirish nafaqat madaniyatni asrab-avaylash, balki iqtisodiy imkoniyatlarni mustahkamlash va jamiyatni jiplashtirish yo‘lidir. Mavjud muammolarni hal qilish va maqsadli strategiyalarni amalga oshirish orqali Qoraqalpog‘iston o‘zining hunarmandchilik an‘analarining saqlanib qolishi va gullab-yashnashini ta‘minlashi mumkin. Shunday qilib, mintaqa nafaqat o‘z merosini himoya qiladi, balki o‘zini madaniy turizm va hunarmandchilikning jonli markazi sifatida namoyon etadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili

“Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizmni rivojlantirishning zamonaviy imkoniyatlari” mavzusida Berdaq nomidagi Qoraqalpog‘iston davlat universiteti professori Janabay Isakov ham tadqiqot olib borganligi va tadqiqotimiz doirasida

⁸⁴https://www.google.com/search?q=iborat&oq=iborat&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEEUYOTIHCAEQABiABDIHCAIQABiABDIHCAMQABiABDIHCAQQABiABDIJCAUQABgKGIEMgYIbHAAGB7SAQgzMjUwajBqN6gCCLACAQ&sourceid=chrome&ie=UTF-8

professor bilan hamkorlik qilib tadqiqot loyihamizni rivojlantiryabmiz. Tadqiqotimiz maqsadi Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizm salohiyatidan unumli foydalanish bo‘lib, shu mavzu doirasida boshqa tadqiqotlar bilan bog‘lash va olib borilayaotgan loyihamizni rivojlantirishdan iborat. Toshkent va Nukusda Qoraqalpog‘iston Respublikasining sayyohlik salohiyatini muhokama qilishga bag‘ishlangan “Qoraqalpog‘istonning turizm salohiyati: yangi imkoniyatlar va muammolar” deb nomlangan bir kunlik onlayn kengash bo‘lib o‘tdi. Uchrashuv BMT Taraqqiyot Dasturi va YuNESKOning O‘zbekistondagi vakolatxonalari turizmning jahon tendentsiyalari va Qoraqalpog‘istonning sayyohlik salohiyatini ilgari surish imkoniyatlari ko‘rib chiqildi. Bu Qoraqalpog‘istonning madaniy va tabiiy merosi to‘g‘risida xalqaro va milliy darajada xabardorlikni oshirishga qaratilgan bir qator loyiha tadbirlarining birinchi uchrashuvidir.⁸⁵

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqotimiz davomida Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizmni rivojlantirish bo‘yicha tadqiqot metodologiyasini ishlab chiqish tadqiqot maqsadlariga javob beradigan tegishli strategiya va vositalarni tanlashni nazarda tutadi. Tadqiqot maqsadlarini aniqlash va tadqiqot bilan nimaga erishmoqchi ekanligini rejasini tuzish. Tadqiqot loyihasi umumiy maqsadlarda quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

1. Qoraqalpog‘istonda turizmning hozirgi holatini SWOT tahlilini qilish.
2. Imkoniyatlar aniqlash.
3. Hunarmandchilikni mahalliy va ijtimoiy-iqtisodiy ta‘sirini baholash.
4. Barqaror turizmni uchun strategiyalarni ishlab chiqish.
5. Tadqiqot loyihasi va tegishli o‘quv dizaynini ishlab chiqish.
6. Ma‘lumotlarni yig‘ish.

Tahlil va natijalar

Qoraqalpog‘iston Respublikasida o‘z xalqining san‘ati va an‘analarini o‘zida mujassam etgan ko‘plab milliy hunarmandchilik namunalari mavjud. Murakkab kashtachilik va gilamdo‘zlikdan tortib kulolchilik va yog‘och o‘ymakorligigacha bo‘lgan bu hunarmandchilik mintaqaning o‘ziga xos tarixi va o‘ziga xosligidan dalolat beradi. Milliy hunarmandchilikni rivojlantirish nafaqat ushbu madaniy merosni asrab-avaylash, balki hududning ijtimoiy-iqtisodiy yuksalishiga ham xizmat qilmoqda.

Milliy hunarmandchilikning ahamiyati. Milliy hunarmandchilik Qoraqalpog‘iston uchun beqiyos ahamiyatga ega bo‘lib, quyidagilarga xizmat qiladi:

Madaniy o‘ziga xoslik: Hunarmandchilik qoraqalpoq xalqining an‘analari, e‘tiqodlari va turmush tarzini aks ettiradi, ularning madaniy o‘ziga xosligini kelajak avlodlar uchun saqlab qoladi.

⁸⁵ <https://www.undp.org/uz/uzbekistan/press-releases/qoraqalpogistonning-turizm-salohiyati-yangi-imkoniyatlar-va-muammolar-bmttd-va-yuneskoning-qoshma-dasturi-doirasoda-onlayn>

Iqtisodiy resurs: Ular hunarmandlar va jamoalar uchun daromad manbai bo‘lib, mahalliy iqtisodiyotga hissa qo‘shadi.

Turizm sohasi: Qo‘lda ishlangan noyob hunarmandchilik mahalliy va xalqaro sayyohlarni o‘ziga jalb etib, madaniy almashinuv va iqtisodiy o‘sish uchun imkoniyatlar yaratadi.

Qoraqalpoq hunarmandchiligi oldida turgan muammolar yo‘q emas, ularni yo‘l xaritaga kiritish va yechimini ishlab chiqish kun tartibiga kiritilgan.

1-jadval

Qoraqalpog‘iston Respublikasida hunarmandchilikni rivojlantrishda tadqiqotning nazariy mexanizmi

Bozorning kengayishi:	Hunarmandlarga global imkoniyatlarni taqdim etish uchun elektron tijorat platformalarini ishlab chiqish.
	Mahsulotlarni namoyish qilish uchun hunarmandchilik yarmarkalari va ko‘rgazmalarini tashkil qilish.
	Mahsulotlarni namoyish qilish uchun hunarmandchilik yarmarkalari va ko‘rgazmalarini tashkil qilish.
Turizm bilan integratsiya:	Sayyohlar hunarmandchilik jarayonini kuzatishi va ishtirok etishi mumkin bo‘lgan hunarmandchilik qishloqlarini yaratish.
	Turpaketlarga hunarmandchilik ustaxonalarini kiritish uchun sayyohlik agentliklari bilan hamkorlik qilish.
Innovatsiyalar va dizayn:	Hunarmandlarni an'anaviy dizaynlarni haqiqiylikni buzmasdan zamonaviy afzalliklarga moslashtirishga undash. Yangi mahsulot qatorlarini yaratish uchun dizaynerlar bilan hamkorlik qiling.
Salohiyatdan unumli foydalanish:	Qoraqalpog‘istondagi muvaffaqiyatli hunarmandchilik tashabbuslari misollari keyingi rivojlanishga turtki berishi mumkin:
	Savitskiy muzeyi hamkorligi: Muzeyning an'anaviy san'at va artefaktlarni targ'ib etilishi Qoraqalpoq hunarmandchiligi haqida xabardorlik va rag'batni kuchaytirdi.
	Qo'lda ishlangan gilam eksporti tashabbuslari: Qoraqalpoq gilamlarini eksport qilish borasidagi sa'y-harakatlar mahalliy hunarmandlarga xalqaro e'tirof va moliyaviy rag'batlantirish.
	Mahalliy bozorlar va festivallar: "Qoraqalpoq hunarmandchiligi festivali" kabi tadbirlar hunarmandlarning xaridor va sayyohlar bilan muloqot qilishiga zamin yaratish.
Ijtimoiy va iqtisodiy ta'siri	Milliy hunarmandchilikni rivojlantirish Qoraqalpog‘iston iqtisodiyotiga keng ko‘lamli ta’sir ko‘rsatish:
	Ish o‘rinlari yaratish: Hunarmandchilik, ayniqsa, ayollar va qishloq jamoalari uchun ish joylarini yaratash.
	Madaniy-merosni saqlash: hunarmandchilikni rivojlantirishni rag'batlantirish madaniy bilimlarni kelajak avlodlarga etkazishni
	Iqtisodiy o‘sish: hunarmandchilikni ishlab chiqarish va sotishning ortishi mintaqaviy va milliy YaIMga hissasini oshirish.

Qoraqalpog‘istonda milliy hunarmandchilik o‘zining ahamiyatiga qaramay bir qancha muammolarga duch kelmoqda:

Hunarmandlar sonining pasayishi: Rag‘batlantirish mexanizmi yo‘qligi va zamonaviy turmush tarzini o‘zgarishlari tufayli yosh avlod an‘naviy hunarmandchilikdan tobora ko‘proq uzoqlashmoqda.

Bozorga kirish: Ko‘pgina hunarmandlar infratuzilmaning etarli emasligi va onlayn platformalarning etishmasligi tufayli jaxon bozorlarga kirish uchun kurashmoqda.

Resurs taqchilligi: Bo‘yoq va yog‘och kabi hunarmandchilik uchun xom ashyoning mavjudligi tobora cheklanib bormoqda.

Qoraqalpog‘iston milliy hunarmandchiligini saqlash va rivojlantirishni ta‘minlash uchun quyidagi strategiyalarni amalga oshirish mumkin:

Hunarmandchilik bilimlarini rivojlantirish va o‘qitish: yosh avlodga an‘naviy texnikani o‘rgatish uchun ustaxonalar va o‘quv markazlarini tashkil etish. Ta‘lim muassasalari bilan hamkorlikda hunarmandchilikni o‘quv dasturlariga kiritish mumkin.

Tadbirkorlarni qo‘llab-quvvatlash: hunarmandlar uchun subsidiyalar va grantlar, shuningdek, mahalliy hunarmandchilikni mahalliy va xalqaro miqyosda targ‘ib qilish dasturlarini joriy etish.

Hunarmandchilikni rivojlantirishda tadqiqotning nazariy mexanizmi ishlab chiqildi va uning elementlari quyidagilardan iborat.

1-jadvalda ishlab chiqilgan nazariy takliflarni amaliyotga tadqiq etishda Qoraqalpog‘istonda turizm salohiyatini tahlil qilish maqsadga muvofiqdir. Turizm shakllari xalqaro va ichki turizmni hunarmandchilik bilan integratsiyalash yoki klaster usulida faoliyat yuritish xalqaro tajribada Xitoyni ko‘rishimiz mumkin. Qoraqalpog‘istonning bugungi kundagi ijtimoiy-iqtisodiy salohiyatini tahlil qilib shunday xulosaga kelik. Buni SWOT tahlilda ko‘rishimiz mumkin.

Tahlil shuni ko‘rsatdiki, Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizmni rivojlantirish uchun xukumat qaror loyihalari ishlab chiqilgan va uning ijrosini ta‘minlash muhim ahamiyat kasb etadi. Madaniy va ekologik resurslarni saqlash va iqtisodiy o‘sish o‘rtasidagi muvozanat uzoq muddatli muvaffaqiyat uchun juda muhimdir. Qoraqalpog‘iston o‘zining rivojlanmay qolgan xududlarini qayta ko‘rib chiqish, muammolarni bartaraf etish va tahdidlarni yumshatish, kuchli va imkoniyatlaridan foydalanish orqali turizm sohasini mintaqaviy rivojlanishning muhim omiliga aylantirishi mumkin.

Kuchli tomonlar	Zaif tomonlari
Boy madaniy merosga ega xudud: Hunarmandchilik uchun qulay muhit: Turizm salohiyati boy va ochilmagan kashfiyotlar: O‘ziga xos mintaqaviy joylashuv: Xukumat tomonidan rivojlantirish dasturlarini mukammalligi:	Cheklangan infratuzilma: Marketing muammolari: Iqtisodiy to‘siqlar: Aholini turizm savodxonligi past: Har bir sohaning sifat uchun past baholanishi:
Imkoniyatlar	Tahdidlar
Madaniy meros ob’ektlarining boyligi, turizmning rivojlanishi: Ekoturizm integratsiyasi: Hunarmandchilikni rivojlanishi uchun muhitni qulayligi: Elektron tijoratni kengayishi: Ta’lim dasturlari: Hunarmandchilik Xalqaro hamkorlik: Davlat tomonidan berilgan imtiyozlar:	Ekologik muammolar: Global raqobat: Iqtisodiy beqarorlik: Haddan tashqari tijoratlashuv: Haddan tashqari konsentratsiya: Iqlim o‘zgarishi:

2-rasm. Qoraqalpog‘iston Respublikasida turizmni rivojlantirish SWOT tahlili

Xulosa

Qoraqalpog‘iston Respublikasining hunarmandchilik orqali turizmni rivojlantirish borasidagi sa’y-harakatlari mahalliy iqtisodiy taraqqiyotni qo‘llab-quvvatlash bilan birga, madaniy merosni asrab-avaylashga qaratilgan tashabbuslar bugungu kun tartibiga kiritilgan. Hunarmandchilik mintaqaning badiiy an’analari va hunarmandchiligining asl timsoli sifatida madaniyatni izlovchilar uchun o‘ziga xos joziba bag‘ishlaydi.

Qoraqalpog‘iston hunarmandlari mintaqaning boy tarixi va etnik xilmaxilligini aks ettiruvchi murakkab kashtachilik, to‘quvchilik, zargarlik va boshqa an’anaviy hunarmandchilik turlari bilan mashhur. Bu hunarmandchilik nafaqat sayyohlar uchun esdalik, balki Qoraqalpog‘iston haqida hikoya qiluvchi madaniyat elchisi vazifasini ham bajaradi.

Hunarmandchilikning turizmga ta'sirini yuqori darajada oshirish uchun bu zarur. Mahalliy urf-odatlar va madaniyatni namoyish qilish uchun hunarmandchilik bozorlari va madaniy festivallarni tashkil etish maqsadga muvofiq fazifalardan biri hisoblanadi.

Qo‘lda ishlangan mahsulotlarni butun dunyo bo‘ylab targ‘ib qilish uchun onlayn platformalar yaratish iqtisodiyotni rivojlantirishga olib keladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni, 28.01.2022 yildagi PF-60-son <https://lex.uz/docs/-5841063>

2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 28.09.2022 yildagi 545-son <https://lex.uz/docs/-6212913>

3. Rustamovich, D. B. (2023). Financing Domestic Tourists And Export Of Tourism Services. FAN, TA'LIM, MADANIYAT VA INNOVATSIYA JURNALI| JOURNAL OF SCIENCE, EDUCATION, CULTURE AND INNOVATION, 2(3), 35-37.

4. <https://www.undp.org/uz/uzbekistan/press-releases/qoraqalpogistonning-turizm-salohiyati-yangi-imkoniyatlar-va-muammolar-bmttd-va-yuneskoning-qoshma-dasturi-doirasoda-onlayn>

5. <https://yashil-iqtisodiyot.taraqqiyot.uz/journal/index.php/GED/issue/view/29>

Mehnat iqtisodiyoti va inson kapitali

+998 71 239 28 13

Tashkent, Uzbekistan

ilmiymaktab@gmail.com

www.laboreconomics.uz